СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XIV. Скрентон, Па., Четвер 9-го Серпня, 1906. Число 32. | Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, August 9, 1906. No. 32

Вп. Пп. секретарі Р. Н. Союза.

Пригадую вам, що кождий член є обовязаний заплатити 25 ц. на покрите коштів Конвенції. Хто не заплатить до трех місяців, буде виключений з членів Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. і ухвала з VIII голов. Конвенції).

З поважанем,
С. Ядловский.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що принимаючи від 1. Августа б. р. членів до Р. Н. С. маєте від кождого нововступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт.. 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевисшали 40 літ житя. Ті, котрі мають висше 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику роджена або який инший документ, котрий би посьвідчив про їх вік.

Дальше, розмет буде засланий кождому Братству найдальше до 10 днів від 1-го дня кождого місяця, проте взиваю Вас всіх, ПП. Секретарі, щоб вже в Авґусті упорядкувалисьте так свої мітинґи, аби сейчас по 10-тім кождого місяця моглисьте тримати свої мітинґи для сколектованя місячних вкладок до Братства і розмету до Р. Н. Союза. Всі Братства мусять прислати розмет до каси Р. Н. Союза найпізнійше 29 кождого місяця. Братство, котре прислало би розмет пізнійше як 29-го буде відложене до другого місяця, а се тому, що всі рахунки мусять замикатись точно остатного дня кождого місяця.

С. Ядловский, голов. секретар.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Серпень

9	Ч.	Панталеймона
10	П.	Прохора, Інок.
11	С.	Калиника, Сер.
12	Н.	10. Сили
13	П.	Євдокима прав.
14	В.	† Ч. Хр.
15	С.	Пер. мощ. Стеф.

В справі епископства для американьских Русинів довідуємо ся, що вістка про недалеку номінацію о. д-ра Демчука гр.-кат. епископом для Америки є поки що передчасна. Номінація руского епископа для Америки має наступити аж по візитації руских парохій в півн. Америці митрополитом ґр. Шептицким, що відбуде ся в слідуючім році.

ЗАПРОШЕНЄ.

Запрошуємо отсим братів Русинів з нашої околиці на посьвячене нового будинку т. є. нової прекрасної галї, помешканя для сьвященика і дяка, котре то посьвячене відбуде ся дня 19 го Августа с. р. в день Преображеня по Богослуженю в церкві. Всі братства, належачі до парохії нашої, мають стати в параді в церкві в той день з відзнаками і прапорами своїми.

Пітсбурґ, Па. 2-го Августа, 1906.

Антоній Каня, Теодор Ґут Кульчицкий, Д. Порада, Гав. Федорчак, П. Лепак, П. Каня, Й. Войтович, Р. Дроздяк, Ів. Крейничин, М. Дмитрів, Ев. Демянчик, П. Стасенко, Ів. Запоточний — Куратори.

ОГОЛОШЕНЄ.

Подаю до відомости усім знакомим, що моя теперішна адреса така: M. Babey, 2030 Scovill Ave., Cleveland, Ohio. При тім повідомляю чесних Русинів в Клївеланді, що я посилаю гроші до старого краю через Р. Народний Дім в Америці. Я о много таньше посилаю посилки, як жидівскі компанії; прийдіть а переконаєтесь! Я мешкаю коло гр. кат. церкви.

З поважанем

Михайло Бабій,
дяко-учитель при церкві св. І. Кр.
32—33 в Клївеланд, Огайо.

Один дванайцятьлітний хлопець, син руских родичів з Вільтон, Н. Д., вистрілив до своєї пятнайцятьлітної сестри. Куля попала прямо в рот, вибила дівчині два зуби і опинилась в кости коло самого уха. Нещасну відвезено зараз до шпиталю, але мабуть тяжко буде вратувати її житє. — М. Я.

Департамент еміґраційний оголосив статистику за минувший рік від 1-го Липня 1905, до 1-го Липня 1906. В тім часї висїло на Elis Island 880.543 еміґрантів. В сїм числї було 609.714 мужчин і 270.829 женщин. Еміґранти привезли з собою готївки $18,975.539. Очивидно, що ся сума мусїла би бути далеко більша, бо еміґранти не показують звичайно урядникам усьої готївки, а виказують ся лише квотою, приписаною законом. Що до віку то було: 106.990 еміґрантів понизше 14 лїт; 735.257 від 14 до 45 лїт і 38.296 повисше 45 лїт. Еміґрантів, що уміли читати, але не уміли писати було 3.607. Число цїлковитих анальфабетів, що не уміли нї читати нї писати, виносило 219.076 осіб. 82.156 еміґрантів мали при собі поверх 50 дол., менше від сеї квоти мало 500.870 осіб. Число еміґрантів, що вже другий або третий раз прибули до Спол. Держав, було 99.884. З загального числа еміґрантів відослано з поворотом 7.877 осіб. З тих було: 4.816 бідаків цїлковито без гроша; 929 заражених ріжними пошестями; 119 хорих на умі; 53 ідіотів; 105 караних кріміналом і 1.723 законтрактованих робітників. Межи відісланими з поворотом було 29 осіб, перебуваючих тут близько 1 рік, а 466 близько 3 роки. Найбільше еміґрантів прибуло з Росії: 94.850 мужчин і 68.466 женщин. З Австрії прибуло 64.573 мужчин і 31.052 женщин, з Угорщини 91.284 мужчин і 38.963 женщин; з Німеччини 27.804 мужчин і 13.004 женщин. До яких народностий належать усї ті еміґранти, статистика не подає.

Сими днями відбули ся в Летбрідж, Алта., Канада перші переговори в справі тутешного майнерского страйку. Із сторони компанії було трьох людий, а з юнії кількох визначнїйших майнерів. Переговори розбились, страйк треває дальше. — О. Бубняк.

На водопаді Какабека, недалеко Форт Вилієм, в Онтаріо, Канада, побудовано електричну машинерію, що буде достарчати електричної сили до Форт Вилієм, Порт Артур і других околичних міст. Водопад сей є о 4 стопи висший від водопаду Наяґара.

И. Бабин.

Дня 27-го м. м. убило в зелїзній фабрицї в Ойл Сити, Па. одного Поляка, Сташка Огавок. Він походив десь з під Коросна в Галичинї. Не належав до жадної орґанізації; полишив жінку і двоє дїтий без жадної опіки і средств до житя. — П. Ґ.

На зелїзници James Bay Railway в віддаленю двох миль на північ від місцевости Dunchurch, Ont. приключила ся експльозія динаміту, в котрій наставник, його син і один робітник, Італїянець стратили житє. Перед місяцем приключив ся був в тім самім місци такий самий вибух, але тоді згинуло чотирох робітників.

Міністер рільництва Вилсон оголосив недавно розпорядженє, в якім подано обовязки інспектерів при огляданю мяса. Мають вони наглядати, щоб різниці удержувані були чисто і харно. Всї знаряди і всяка посуда мають бути щоденно миті, а всїх сухітників належить від роботи в різницях виключити.

Б фабрицї пороху і динаміту, що стоїть недалеко місцевости Робертсдейл, Па., наступила фатальна експльозія; чотирох робітників убитих, а кількадесять тяжко або лекше ранених.

В Basemer City, N.C. відбула ся сими днями слїдуюча траґедія. Якийсь В. М. Бравн одружив ся з хорошою молоденькою дївчиною о год. 8-мій рано, а о 9-ій був уже на зелїзничій станції, щоб виїхати до иншого міста — як то кажуть — на медові місяці. На станції стрітив ся з одним своїм знакомим Джаном М. Кінкейд, котрий попросив його на сторону, бо має йому щось дуже важного сказати. Бравн, не прочуваючи нїчого злого, пішов з Кінкейдом. В сїй хвилї дали ся чути револьверові стріли і зойк конаючого Бравна. Молода подруга, почувши зойк мужа, упала непритомна на землю. Прикликано сейчас лїкаря, але сей не поміг уже нїчо, бо Бравн був без житя. Нещаслива подруга так розхорувала ся, що мусїли примістити її в шпиталї. Кінкейд віддав ся сам в руки поліції, а на питанє, длячого допустив ся такого злочину, відповів, що убив Бравна тому, бо сей звів його сестру, з котрою приобіцяв взяти слюб, а помимо того обітницю зломив.

34 лїтний Мартин Шнабель з Ню Йорку посварив ся з своєю жінкою о 25 центів, причім розлютив ся так страшенно, що покалїчив її ножем по цїлім тїлї. Шнабльова пожичила від своєї сусїдки 25 центів і приобіцяла віддати її сей довжок, скоро муж верне від праці домів. Коли Шнабель вернув з роботи, жінка зажадала від него 25 центів, щоб віддати сусїдцї. Се так розгнївало Шнабля, що виправив авантуру, а відтак, добувши з кишенї ножа, кинув ся на безборонну подругу і поранив її так тяжко, що мабуть попращає ся з житем.

Якийсь невідомий мужчина в Чікаґо кинув ся з 13 поверха каменицї на улицю і погиб на місци. В його кишенях знайдено трохи гроший, годинник і богато зелїзничих тикетів.

Франсис, І. Т. 29 Липня. В однім фрахтовім ваґонї на зелїзничій лїнії Ст. Луіс і Сан Франсиско знайдено трупа осьмилїтного хлопчини, називском Генрик Прістер з Вест Тульза. Тїло його було посїчене на дрібні кусники. Хто допустив ся сего страшного морду і в якій цїли, годї дізнатись. Може коли й викриєть ся сей зьвірский злочин, а поки-що поліція безрадна.

В Ґотрі, Окла. видано розказ арештованя ославленої Кері Нейшен, обжалованої о те, що в своїм темперенцлерскім дневнику „Гечет“ послугує ся вельми нечемними словами і неприличними висказами. Здало-б ся зробити те саме з нашою возлюбленною „Правдою“...

При улицї четвертій в Наяґара Фолс експльодувала в однім домі ґазолїнова печ і спричинила пожежу. Господиня дому хотїла придушити огонь і попекла ся так сильно, що мусїли відвезти її до шпиталю.

Поїзд зелїзницї Northern Central наїхав в Елмайра, Н. Й. на одного чоловіка і убив його на місци.

В Клївландї, О. згоріла величезна будівля „Клївленд Кавнтї Клоб“. Шкода виносить 150 тисяч долярів.

Тома Калп, 40-лїтний мужчина, згинув під колесами поїзду зелїзницї Лїгай Валей в Сейр, Па.

В La Porte, Ind. померла сими днями одна з найстарших женщин в сїм стейтї, а може і в цїлих Сполучених Державах. Уродила ся в королївстві польскім в р. 1794, прожила отже 112 лїт. Померша памятала дуже добре часи Наполеона Великого, коли то він з своєю 700 тисячною армією ішов через Польщу до Росії. Про сї давні а так цїкаві часи оповідала радо усїм своїм знакомим. Перед двома роками поховала свого третого мужа, що був з роду Американцем.

В Джанставн, Па. помер якийсь Осип Сувера, якого уважали найтяжшою людиною в цїлій Пенсильвенії. Важив 442 фунтів.

Росіянин Аникин має намір апелювати до цїлого цивілїзованого сьвіта, щоб присилувати царя до спиненя усяких насильств, яких допускає ся сей сатрап супроти правдивих натріотів.

Касаційний суд в Парижі оголосив свій вирок в справі Драйфуса, узнаючи його цїлковито невинним. Судії прийшли до заключеня, що колишнє засудженє Драйфуса було судовою похибкою. Так закінчила ся нарештї голосна в своїм часї справа привернєнєм чести і горожаньских прав мнимому полїтичному злочинцеви.

Жертви
на
Революц. Українську Партію.

1) З Гвілер, Инд. Йосиф Стайн 5 дол.

Попередно	292.56
Разом	297.56

ПРОСЬБА.

Просимо всїх, що жертвували на Боєвий Фонд на руки п. Василя Боднарчука, аби довідались в него де і на яку цїль заслав зібрані гроші, бо тов. Заок. Україна до сего часу нїчого не знає, що сталось з тими грішми.

Іван Бурштин, контрольор,
Андрух Тригуба, касієр.

Лев Лотоцкий.

Заяць.

— Тату, заяць!...

І стара випрямила руку суху, пожовклу, на узгіре, на якому визначували ся високі межі між вузкими селяньскими нивками. Подекуди видніли на них корчі чорнобілю й полину і тархаві груші та квасниці. За хлопскими нивами мріяв широкий панський лан, а ще дальше, де небосклін вже схиляв ся, продирав ся крізь темряву далечі широкий, скарбовий ліс. Сказавбись море, так вдачно рухались в вершках дерева скрізь сьвяті хмарки.

— Ади, заяць! заяць! покликнула ще раз стара, штовхнувши чоловіка в спину, що дрімав похитуючи головою. Вони сиділи на возі, а радше на маленьких вязанках рубаних дров. Позад них були й горщки зі сметаною і молоком а й масло було. Всілякчина. Віз скрипів під тягаром. З колїс покапувала мазюка. Душно. Йїхали до міста на торг. Панько підвів голову й повів заспані счи за жінчиною рукою.

— Де? — поспитав.

— А ось там, о, э... Вже біля Степанової грушки! Бачиш? сів!

— Ая, ая! Сидить помана! Утяга! утяга! ух! ух! гав! гав! пуф!

Старий виміряв бичівно, грубе, плетене, наче стрільбу та й се не помогло. Заяць вибалушив очи, сидів мов пеньок під грушкою.

— Перебіг! вповідає Марунька до чоловіка.

Панько цьвікнув батогом борозну кобилу й вона скочила, не знаючи, з якої ласки дістало ся їй тее.

— Та чого »шмогаєш« кобилу! кричить Марунька, — вонаж не винна, що заяць перебіг!

— А когож шмогну, тебе? — питає Панько нахмаривши брови.

А заяць сидить і сидить, немов прислухуючи ся, що там проїзжі говорять. Та старий бурмоче дальше,

— До сеї пори можна вже було бути в місті, а то як пічне вибирати ся, то по всїх людьох.

— Й тому заяць перебіг?

— А тому! Наїв ся на долинках капусти, та по сніданку вертає до себе.

— То верни ся назад.

— А! Щоби люди сьміяли ся! покликнув Панько поглянувши на заяця. Він підняв ся й скіць, скіць то сюди то туди і знов сїв біля корчика полину. Притулив морду до листків й заїдав здорово.

— На безголовє! Пропав бись! покликнув Панько.

— Верни ся, тату! радить Марунька, — я чогось потерпаю!

— Вдуріла?! Трофим розтрубів би по цїлому селї й єгомосцеви доповів би... Вйо, сива!

І Жмурики поїхали до міста, та заяць не сходив їм ані на хвильку з гадок. Перебіг — буде пригода. Журили ся здовж дорогою а стара зітхала безустанно і шептала молитви. Старий цьвікнув коні й віз покотив ся скорійше. Марунька робить чоловіка уважним, що молоко й сметана похлюпує, та він вдає, що не чує. Жене. Сердитий. Вже з'їхали з гори. Дорога рівнїйша, понад потік, попри верби. В вербах цьвіркають воробці а вздовж потоком дїта, качки і гуси, заміш, плюскають ся в каламутній воді, а все то кричить, квакає і ґеґає. Вколисав би сей гамір якраз.

Та Панько і Марунька мов сього не бачуть, не чують. Заяць, проклятущий заяць не зійде їм ані на хвильку з очий. Наче скаче поперед коні. Старий поплювкує, та і се не помагає. Може справді, радше було вернути ся? Перебігла помана! перебігла! Може й лихо скоїти ся. Панько вловляє в них, що то неправда, забобони.

Та тут і кум Гарасим і Луць Приданий і Василь Чорняк, всї, всї немов йдуть побіч фіри й лопочуть: Перебіг! Буде біда!

Старий Панько немовби перечить впертим кумам, та ніхто не стає по його стороні. Аж ось і лісний Сидорко, немов чудом з'явив ся біля Панька. Зелений капелюх та замашисті вуса враз і замигтїли біля нього, а старому видало ся, що Сидорко таки справді покликнув до нього: Не вір! Заяць то ще який такий має фостик, але цап! О! то куца біда! як перебігне то і з воза злази.

Панькови стало лекше. Йогож перебіг заяць а не цап! Всьміхнув ся старий до себе.

Та тут з поза кривої верби, з потока вискочили три хлопаки. Голісенькі й ще помазані намулом, мов справдішні чортики. Коні форкнули і скочили в бік вже на горбок під ворота Орощка і віз бебех до гори корінем. З горщків лиш черепи. Плила праця Марунька ід потокови маленькими білими потічками а на одному й ставочок утворив ся. Дехто радить, щоби вичерпати бодай що то, та Маруньці і не при головонцї! Хай пропадає! Вона вмпила очи в чоловіка.

— Бісе! чорте! кричить — по якому ти їхав? Га!

— По якому? Таж я ні спав, ні впив ся...

— Заяць!

Хто стояв, то й зареготав ся в голос.

Всї думали, що старому справді щось помотало ся в голові. Вони раді були дізнати ся, який се заяць вивернув віз, та Жмурики не доказували решти. Поскидавши вязанки вернули домів. Не було вже з чим до міста »топтати ся«.

Заки Жмурики вкїхали на узгіре, де то їх заяць перебіг, сонце вже було високо, високо.

Спека змогла ся. Оваде присїло коні. Вони миштутуть ся, заступаючи що хвиля поза посторонки. Панько сердитий аж запінив ся, а Марунька, похиливши голову, плаче й нарікає. Не говорять до себе, наче стидаючись, що їх такий заяць так покарав. Страх, заяць а їх двоє їхало, й старі вже. Вкінци каже Панько:

— То вже пропало! Буде наука на другий раз! Щасте, що помана не вкрутила голови. Во й так буває.

І старий Панько сплюнув три рази на поману, а Марунька й перехрестила ся.

Й вони поїхали до себе в переконаню, що заяць наробив їм тільки клопоту. Що вони самі звели на себе пригоду, запорошивши собі голови заяцьом, тое не прийшло їм на гадку. Вони вірють й до нині, що заяць такий могучий.

Аполїнарій Ковак.

Безробітє.

— Оттак чикаєм вже штири недїли на ту роботу і неможем дочикати си — сказав Василь з гуртку товаришів, що стояли купков коло робітничого „офісу“.

Вої з одного села були і всї в купі тримали ся.

— Посуха — знаєти велика. Та деж, порахуйте собі, ци зауважилисьте, як їхали з краю, то нігде ані травички не було. Кажи, що до того ще й война з Бурами, тай роби що хоч — пожалївсь Тодир.

— Забагло си їм золота, ласї на него ті „Вінглїки“! Ни дурно в тих ґазетах стоїть. Ой стоїть... Диві си, навколо нас всего добра подостатком, а ми ще ни снїдали. Прийшлим, ще навік „офіс“ не отворений, а все за тов роботов. Та, коби вже хок була!

— Вам тром то ще-те, али Василеви, Тодирови тай минї — то аж мозок вісихає. Полишелим жінки на фармах, в лїсах — без грошей, з дрібними дїтьми; я лишив мішок муки, а кум Тодир тай Василь, три мішки, тай то вже дес лиш на днї до цеї пори.

Мова урвалась.

Щось закалатало коло дверий „офісових“ і вони звернули голови в ту сторону. Двері „офісу“ отворились.

Сонце визирнуло з поза дахів, а лучі вперли ся в їх плечі, миготїли ранїшним кліпанем заспаного ока.

Трамваї звільна ходили, відпочивали по втомі розбожена робітників. Вози де-не де переїзжали також звільна. Хиба „експрес“ затарахкотить з куфром або з валїзами подорожних.

Чимраз рух взростав і людий більшало коло робітничого „офісу“.

Кождий дивив ся, чи не вийде писати нову роботу. Як раз вийшов і пише: „fifty men to station work“.

В гуртї забренїло: до стипінів пише! Всї стовпились коло дверий.

З сивов бородов як розпростерте повісмо офісник пише, відбирає доляра, мне і ховає до кишенї.

Дехто ще на дворі, а доляра тримає в руках.

За пів години і Василь припхавсь до стола з шістьма долярами; та лише наставив, а той: „No more men“! З тим словом запер книжку і сховав під спід довгого стола.

Вони не знали що робити: чи чекати, чи виходити — але вийшли.

Вже не стояли а посїдали рядком на деревляних дошках хідника.

— Першім прийшли, а ни перші записали си — сказав Василь.

Кождий мовчав, лише на відповідь Василеви робили ріжні рухи, а останнього доляра мняв хвилю кождий в руках, а потім поховали. Перечекали мало що не до полудня, аж поліцмен порозганяв з дороги.

Всї пішли в розліт, а по часї знов почали сходитись.

Їх шістьох з Василем і Тодиром вже не вертали ся, а потягли в сторону до дому. В їх жолудках вже добре крутило. Дорога вела попри бровар, а коли наблизились до него, всї зупинились.

— Ех! то-то маю ґуст дістати си до того пива і впити си, раз впити си! — прагнув Тодир.

— Ану! ви без жінок, киньти по пек-дисеть центів, бо — ви маєти. Ви жінкам ни лишили, приго별рював Василь.

— Та — ми дамо, али маєти нам віддати половину, сказав оден з самотних.

— Чорт вас бери! витягайте гроші.

Вони витягали і давали Тодирови; Тодир рахував: раз, два, три, долир пятьдесять, е! і побіг до бровару.

Вони чекали, але Тодир не дуже скоро виходив. Пив пиво в пивници, бо єму належалось до пів кека напитись, подостатком.

Він пив так, якби хотів свое горе залляти. Зимне пиво хапало его за горло. Він відпочивав і знов пив. Нарешті вже не міг і вийшов, а як виходив, то забував ся на задні кроки і моцувавсь в боки. Алькоголь бив скоро в мізок з голодного жолудка. Пів кека не міг підвести і взяти на плече, тому пробував котити его. Єму ставало богато кекiв перед очи і він кілька разів штуркав ногою, нїм трафив в кек, а тоди вдаряв в него і сам подававсь взад.

Товариші придивлялись і добре їм було дивитись на пяного вже Тодира, та оден з них пожалїв его і пішов на поміч.

Вони потягнись знов разом і по черзї несли пиво. З Тодиром попід боки йшов Василь.

Коли гепнули кеком коло „шандівки“, позаходили до середини, а на кінци і кек взяли.

Незадовго вбили чіп і точили пиво до чайника. Кождий по черзї брав в руки горнятко — крім Тодира, і вливав гіркого пива до холодного жолудка, потім скривляв губами, ломав сухий хліб і закусував. Лише: дай Боже! від часу до часу було чути. По кількох „дрінках“ кождому сьвітились очи і почалась веселїйша між ними бесїда, а далї зачав Василь і думки, а такої рапавої, та затягнув ся, бо щось хотїв сказати.

— Пийти мой, бо вже решта! Ади вже си стала доїти файна корова! безвладним язиком вибелькав оден з товаришів.

Всї повипивали останне, з заколотом повідбивалої смоли.

Василь знов зачав тої самої думки, а за ним тягла і решта захриплих і з сильно добутих голосів. Гармонїя сьпіву лучилась не до ладу, а дикий голос дер ся по деревляних стїнах, від котрого і блощиці не були вдоволені.

Кождого дійшов алькоголь. Вони порозміщувались в неладі: оден на „кек“, другий на міх, третий на земли і т. д. і так вихиляли ся на всї боки і сьпівали, губами викривлювали, та лапали оден другого за шиї — обіймались; або шарпнє оден одного за одежу приказуючи: тягніть!

Сонце зазирало в західне вікно і видїло вже вдоволених людий, а освітлюючи їх сухо-жовті лиця, приглядалось блисте їм, засьміялось іронічно-злісливо і сховалось за хмару.

Сьпів вривав ся, а на решті лише моркотане було чути, а потім — лиш хропіт.

Позасипляли як сиділи.

Сонце вже склонилось до заходу, визирнуло ще з під хмари, глипнуло знов крізь західне вікно, та хмара наступила знов, а сонце зажмурило свою повіку до нічного сну.

Ніч западала чорними туманами сумерку, а туман ночи стелив ся клубами і скоро хапав в свої обійми денне сьвітло.

Вони всї бодай раз позасипляли на око вдоволені, однак в дійсности не давало їм спокою; мучило їх то бідне житє безробітя навіть і тепер крізь пяний сон. Так спали аж до рана; а рано знов то саме, що було попередного дня...

Де затрачує ся богацтво і кріваваний піт України?

В другім числї петербурского тижневника „Украïньский Вістник“, д. Соколов доказує, що коштом України жиє богато російских поступовійших провінцїй, коли тим часом Україна сама остає завдяки централїстичній і обрусительній дотеперішній політицї царского правительства майже найубожїйшим і найтемнїйшим краєм Росії. Числа подані автором ілюструють его думки незбитими арґументами. Яко територію України автор означує чотирнайцять полудневих ґуберній: Волиньску, Подільску, Бесарабску, Херсоньску, Київску, Полтавску, Чернигівску, Курску, Вороніжску, Харківску, Екатеринославску, Таврійску, Чорноморску і Кубаньску область. Статистичні дати черпав автор до своеї статї із звітів Державної контролї фінансових справ за рік 1903 з тої причини, що сей рік ще зовсім нормальний, нанаколи на фінансовій політицї 1904 року вже відбилась японьско-російска війна. До державних доходів з України дочислив автор також дохід із зелїзниць, що тягнуть ся через простір України, а котрий виносить 143·9 міліонів рублів.

При такім способі числення, суми державних доходів із українських ґуберній виносили в 1903 році 519·6 міл. руб., отже 26 проц. усіх державних доходів Росії, що в тім році доходили до 2.031·8 міл. руб. Розходів мала Україна 2.795 міл. руб., отже мало що більше як 15 процентів всего розходового буджету (1.847.3 міл. руб). В поодиноких ґуберніях відношене між державними доходами а державними розходами представляє ся в той спосіб:

Ґубернії	Доходи	Розходи	Надвижка доходів над розход.	прц.	Дефіцит
		В тисячах міліонів рублів.			
Волиньска	21.146	16.353	4.793	23	
Подільска	22.411	12.572	9.839	39	
Бесарабска	13.232	9.238	3.994	30	
Херсоньска	66.738	27.955	39.783	60	
Київска	144.608	66.388	78.216	54	
Полтавска	18.784	10.353	8.431	45	
Чернигівска	14.761	9.867	4.894	33	
Курска	18.980	8.760	10.220	43	
Вороніжска	19.612	8.306	11.306	42	
Харківска	81.912	45.355	36.557	45	
Катеринослав.	62.318	34.471	27.847	45	
Таврийска	17.083	19.287	—	—	2.204
Чорноморска Кубаньска	18.029	10.557	7.472	24	
Разом	519.601	279.462	240.148	46	

Із сего видно, що в одній лиш Таврийскій ґубернії доходи не вистарчали на конечні державні розходи. При тім однако треба замітити, що із 19.3 міл. руб. розходу із тої ґубернії 11.2 міл. руб., йшло на розходи міністерства війни і маринарки, (3 міл. руб. і 8.2 міл. руб.) отже більше 58 процент цілого доходу, що отже сей незначний розхід (11 прц. всего розходу ґубернії) визваний не потребами самої ґубернії, але потребами загальної військової оборони. В кождім припадку сей розхід покриваєть ся доходами із иньших українських ґубернїй, котра в цілости не лиш оплачує сама всї розходи, але ще около 46 процент збираних на ній доходів відступає на користь иньших державних провінцїй. Як видко з поданих висше чисел надвишка державних доходів над державними розходами на Україні 1903 р. виносила 240 міл. руб., тимчасом коли надвишка доходів над розходами в цілій державі виносила в 1903 р. 184 міл. рублів. Отже перевага чистого державного доходу на Україні над чистим доходом в цілій державі виносила 56 міл. руб. Коли взяти ще під увагу надзвичайні державні розходи, які пороблено в 1903 р. на Україні, хоч ті розходи не повинно ся властиво брати під увагу, то вийде, що із всїх зібраних на Україні 1903 р. доходів (519 міл. руб.) около 44 прц. (226 міл. руб) йшло на покрите дефіциту по других областях імперії і на покрите державних довгів. Що до родів податків, котрі приносять найбільше доходу, то на Україні, так само як й по иньших частях держави — найбільше доходу приносить горівчаний податок. Дохід сей виносив 168.1 міл. руб. і розложений був меньше більше рівномірно по всїх ґуберніях України. Відтак на другім місци стояв дохід із зелїзниць (143.9 міл. руб) З загальної суми доходу з сахарнїв (56.3 міл. руб.) три чверти припадає на Київску ґубернію, а одна шеста на Харківску ґубернію. Митові доходи йдуть головно із Херсоньскої ґубернії, завдяки широким торговельним зносинам Одеси.

Із сих статистичних дат слїдно, що Росія доходами із України покриває дефіцити по иньших провінціях, що доходи, котрі повинні бути обернені на економічне і культурне піднесене України, йдуть на користь иньших провінцій. Коли так річ маєть ся, то не диво, що Україна під зглядом економічним так дуже упала, а під зглядом просьвітним стоїть гірше як 250 літ тому взад. Сї числа се один могучий арґумент за автономією України.

Чи знайде ся тепер такий запоморочений, щоби не зрозумів, який економічний розбій веде Росія на Україні? Чи буде такий матолок, щоби не зрозумів, кілько то кровавого поту Росія злигала від того часу, від коли знищала автономію України, коли тілько за оден рік взяла з нього 240 міліонів карб. більше, ніж на Україну видала! Ось чому нарід мусить збідніти, коли сам собою не править! Ось чому ми гніваємо ся на Москалів і Ляхів, що не допускають нас до національної самоуправи!

Дописи.

З Блек Рак, Бофало, Н. Й.

Богато води уплило, відколи відійшов від нас бувший наш парох Всч. о. Гривнак. Неодин думав, що за той час доконає своїм „великим“ розумом Бог зна чого, але дарма!... все якби скаменїло; нїчо не йде, тай годі! Зарібки у нас несогірші і народу призбиралась велика сила, але руский дух уложив ся до сну. Нїхто тут не інтересує ся рідною справою, до братства нїкому охоти; хиба дехто заговорить про церкву, тай то неохочо, мов в мусу, бо якби була охота, то церква стояла би вже давно готова! Наші українці-тростіси заразили ся також тою „рускою недугою“ і не хочуть будувати церкви, бо нема гроший... Зганяють мітінґи що пять місяців і радять велику раду, але хісна з неї ніякого. Одні пропонують випукати наперед якогось сьвященика, хочби аж за десятьма морями; другі доражують, щоб зібрали ся до купи усї тростіси і колектори: з Блек Рак, Ленкестер, Діпо, Ниаґара Фолс і др. місцевостий і припустили штурм до людий, нехай дають гроші на церкву; треті хочуть писати якесь письмо до митрополита Шептицкого, або до о. Філяса (певно по сьвященика Василіянина) — словом всяких рад і проектів що неміра! Є й такі, що повідають ось як: „Добре їм так! най знають як шанувати сьвящеників!“ За короткий час було у нас уже кількох душпастирів, але жаден з них не міг прийти до ладу з нашими премудрими провідниками. Тепер мусимо сидїти без дому божого і без сьвященика, мов які Турки.“ Замість в неділю до церкви, йдуть наші Русини до сальонів, бо деж мають йти?... Нарікали наші люди, що сьвященики деруть з них шкіру, та в тім мабуть тілько правди, що кіт наплакав... От хотїли душпастирів за чуб водити, якби яких недолітків–пастухів, а сьвященики, звісно, виросли уже з повиняків, не дадуть собі тесати кілків на голові!... То одно правда, що доки був в парафії сьвященик, доти кождий платив радо свою колекту; тепер не дасть нїхто на церкву ані одного цента, хочби й справді дер з него шкіру. Заносить ся на те, що місто продасть церковні лоти за неоплачену таксу. От вам розумна господарка!...

Теперішний наш предсідатель церковний хотів би зі щирого серця помочи громаді; він обіцяє навіть пожичити дещо готівки із своєї власної кишені, аби наша парафія трошки підреперує ся, тілько щож, коли другі урядники не хотять йому пособити... боять ся вложити по пару долярів на сьвяте діло, бо — мовляв — церква не для нас, а для цілої громади. Най нарід дає гроші, то ми побудуємо! Люди знов відказують ся платити колекту, доки не розпічнеть ся будова. Деякі кажуть, що не буде у нас жадного ладу, поки не буде сьвященика.

Такі то у нас взірцеві порядки й примірна згода; а час мчить ся стрілою: прийде мачуха–зима тай знов приборкає незгідливих зведенят... Гей, люди, отямте ся! Не сваріть ся з собою, не обвинувачуйте одні других безпідставно, лиш возьміть ся кріпко за руки, а діждете ся в коротким часї своєї власної сьвятинї і помолите ся в ній щирим, нелукавим серцем за здоровлє своє і своєї рідні. Працюйте — кажу — щиро й совісно і вспільними силами. Бог вам поблагословить, а добрі люди поможуть!

Ваш приятель

Гуцул.

З Нортгемптон, Па.

У нас приключило ся велике нещастє. Згоріло трох людий. Дня 15-го Липня, о год. 11 в ночи вчинив ся огонь в місцевости Fogelsville, згоріло 5 шанд і трох людий. Імена їх: Стефан Іваник 58 літ, син Матвій Іваник і Мих. Тіґун. Всї з Балигорода. Іван Микита скочив з першого поверха тай так потовк ся, що остане відай калїкою на ціле жите.

Робота ту йде дуже добре. Кождого тижня приїзджає ту з Подїля сила людий і кождий зараз стає до роботи.

Заходимось тепер коло мальованя нашої рускої церкви. Роботи підняв ся звісний маляр з Ню Йорку Алекс. Косанович, за суму $1200.00. За два місяці має бути робота скінчена.

Сусїд.

——

З Миксиспорт, Па.

Є тут на вільній земли звичай межи Русинами і взагалї межи всіми Славянами перетримувати у себе в дома всїляких бурдинґерів за доплатою $3.00 місячно. Кождий такий бурдинґер харчуєсь звичайно сам, але його господар мусить йому взяти в сторі книжку і за него заручити, бо жаден сторник не має до бордингерів довіря і без поруки не дасть їм нічого. Коли-ж бординґер, заробивши пару долярів, утікне, тоді його господар мусить поплатити за него всї довги. Так лучає ся у нас досить часто і то із сторони близьких краянів. Недавно описаний був такий один факт в »Свободі«, а нині я приневолений подати до прилюдної відомости друге подібне приключене.

Я — як богато других легковірних родимців — приймав доси у своїм домі всїляких уже краянів, але жаден не вирихтував мене ще так, як сей послідний, про котрого тут мова. Приходить до мене краян, Василь Зубрицкий з Поморян і просить взяти його до себе. Я видячи, що він в великій нужді, а до того хорий, приймив його до свого дому і обходив ся з ним, як з рідним братом. Довший час лежав він у мене хорий, а коли виздоровів, я вистарав ся для него о добру роботу. Краян поводив ся чемно і робив так довго, доки не заробив собі на дорогу... Дня 10-го Липня с. р. „подякував“ він менї за хлїбсїль, але в такий „культурний“ спосіб, що я доси не можу вийти з зачудованя! Того дня взяв сей краянець свою послідну пейду (на слїдуючу пейду мав вироблені лише три дни), вийняв з банку усї свої гроші (мав щось $40.00), а опісля прийшов домів і з'їв добру вечерю. Користаючи з того, що не було нїкого в хатї (я робив за вечір на ніч, а жінка з дитиною вийшла була на двір), сей „добродій“ втискаєсь нишком до моєї комнати, виймає з комоди 20 долярів і о 10-тій годині утїкає треном до Ню Йорку. Треба знати, що він завинив менї був за мешкане і харч $16.00, а 4.00 пожичив у мене готівкою. Тих 20 дол. було для него мало, бо — як бачите — „пожичив“ собі з моєї комоди еще $20.00!.. Але то ще не конець. Я довідавшись, що сей поганець драпнув з моєю кервавицею до Ню Йорку, пускаюсь за ним навздогін, але що з того? — Щукай вовка в лїсї... Вовк скорше занюхає порох, ніж стрілець вовка, тай зараз втікне. Таке було й зі мною. „Чесний“ краян довідав ся звідкись, що я за ним шукаю, тай дав ногам знати; пропав, як пес в ярмарок... Дорога до Ню Йорку коштувала мене $30.00, а так ціла ся справа стояла мене округло $70.00, крім того, що я і моя жінка обслугували „краяна“, мов рідну дитину, а до того стратив я пару днів роботи. Бачите, добрі люди, як віддячив ся менї „добродій“ Зубрицкий за моє щире серце і за вспічуте до його особи. Ну, і доробив ся краяном..

Може я і не подавав би сего до прилюдної відомости, якби не те, що хочу остеречи других добродушних Русинів. Уважайте, братя, з ким маєте до діла і стережіть ся, як огню, тих масненьких, ласкавеньких, добренькиx краянів! Дуйте на горяче, доки еще не попекли ся! Я вже тепер і на студене дмухаю, але що то поможе?!

Може дехто з шан. читателів »Свободи« стріне ся коли з сим моїм несовістним краяном, то нехай ласкаво дасть менї про се коротку звістку на мою понизшу адресу. Запаматайте собі лише його імя і назвиско: Василь Зубрицкий з Поморян, почта Зборів, Галичина. Я думаю, що моя кривда не пропаде, а впрочім най йому Бог заплатить!...

Николай Макух,
член Р. Н. Союза,
McKeesport, Pa.

З Белфор, Н. Дак.

Наші людоньковe, се страшенно лихі математики, бо скілько разів мають з рахунками до діла, то всегда так почислять, що самі себе ошукають. Ось примір: Перед 4. роками прийшов до Белфор, Н. Д. Українець Захарий Рембеза (родом з київскої ґубернії), і поселив ся на фармі недалеко города. Фарму дістав даром (гомстед), а хоч земля була знаменита, то все таки чоловік бідував з початку, бо прийшов з краю без гроша. Наслідком сего був приневолений зазичити ся в банку на кількасот долярів, щоби купити худобу, знаряди, побудуватись і т. п. Між тим минуло кілька лїт. Земля в околици Белфор подорожіла, Захарий Рембеза побудував хату і стайню, викопав криницю, виорав і засіяв кількадесять акрів землї, але рівночасно і його довг в банку збільшив ся до 900 долярів. Тодї банк зачав домагати ся своїх гроший, яких довжник не мав, наслїдком чого прийшло до катастрофи. П. Рембеза замість продати фарму, яка вже була тепер його власностию і стояла около 2500 долярів, покинув все і втїк до Канади. І скажіть тепер, чи вміють наші люди числити? Нї і ще раз нї. Наколи-б Зах. Рембеза вмів хоч на пальцях числити, то був би дочислив ся, що продавши фарму, дістане за неї 2500 долярів. З того віддав би до банку $900.00 а около $1600.00 осталоб для него. Се досить гарна сума. Тим часом він все кинув і втік, а банк забрав його худобу, знаряди і будинки, а фарму виставив на продаж за $2500.00. Вправдї банк не має права продавати тої фарми, бо вперед, після тутешних законів, мусить виказати ся правом власности до неї, але яких же законів не може обминути?

Коли-б ей правий властитель, себ то Зах. Рембеза приїхав тепер, так міг би ще вирвати від банку його добичу, але чи він дочислить ся до сего? Мабуть чи і банк їопасе ся його коштом.

С. Черненкий.

„SVOBODA„
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 28

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:

В Америцї на 12 місяців $2.00
До старого краю на 12 місяців $2.00
В Америцї на 6 місяців $1.00

Ґаличане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львів, а російскі Українцї через Книгарню „Кіївскої Старини“ Безаківска 14, Кіїв.

Оплачувати ґазету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованій листї, або через експресовий, або почтовий money order (мони ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісї, пішліть нам, бо без того ми не можемо грошей дістати.

Адрес:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, кромі нового. також свій старий адрес.

Слово духовного отця „Р. Н. Союза“ до всіх членів тоїж організації.

Слава Ісусу Христу!

Дорогі Братя і Сестри!

Наша славна орґанізація „Р. Н. Союз“ протягом 12 років свого істнованя вступила тепер на новий шлях, бо зі зміною статутів на послїдній головній Конвенції в Скрентон, Па. станула на таких кріпких основах, що жадна ворожа сила не зможе її поконати. Не місце тут розводити ся менї подрібно про всї конвенційні ухвали, бо всї ви читаете їх невдовзї в статутах, котрі тепер печатають ся, я лиш скажу про те, що належить до мене. Як знаете вже з часописи „Свобода“, то від тепер патроном „Р. Н. Союза“ є сьв. Володимир, а духовним вітцем вибрали мене. Дехто гадав би, що наш „Р. Н. Союз“ складав ся перед тим з самих поган, бо не мав патрона і свого духовного вітця. Нї, так воно не було, бо наш „Р. Н. Союз“ все стояв і стояти буде за Бога і за Русь-Україну, а се доказав він не тілько словом, але і дїлами. Щоб сеся взнесла наша цїль не вигасала, повинні ми вспільно піддержувати в наших серцях той жевріючий огонь любови Бога і Руси України. Якжеж нам его піддержувати? А так, що в день сьв. Володимира повинні всї відділи „Р. Н. Союза“ попросити своїх пан-отців, аби відсьпівали Службу Божу за здоровле живих, а парастас за померших місцевих членів. Се було би одно, бо друга часть того, так би сказати церковно народного сьвята, мусить припасти на недїлю. бо звичайно день нашого патрона припадае в буддень, якраз тодї, коли люди в роботї. В недїлю рано мають явити ся всї члени відділу в параді в своїй церкві, а підчас Сл. Божої отець духовний виголосить до зібраних відповідну проповідь. Для тих, у кого нема церкви, буде поучене в нашім органї „Свободї“. По пополудни о означеній годинї мають явити ся всї члени відділу на надзвичайний мітинґ, підчас котрого секретар скаже дещо про „Р. Н. Союз“ і пояснить коротко головнїйші параґрафи статута почім повинен би наступити якийсь відчит патріотичного змісту. В котрій громадї суть відповідні сили, повинні устроїти вечерок з відчитом, сьпівами і декламаціями. В той спосіб відділи, звеличавши день свого патрона, розійшли би ся домів піднесені на духу і горді на свою славну орґанізацію „Р. Н. Союз“.

Тепер друга справа. Вже на конвенції просили мене деякі делеґати, щоби я написав в „Свободї“ яке коротке поучене для членів „Р. Н. Союза“. Я, приїхавши домів, не спішив ся з тим, бо був тої гадки, що моя діяльність яко духовного вітця розпочинае ся з правосильністю статутів, то є з початком Августа. За той час думав я над тим, яке би менї поучене написати. Переходжу в своїй голові то про се, то про те, аж раз їду стріткарою в Пітсбурґу, оглядаю в нїй поналїплюванї оголошеня і спинив ся на однім, котре звучить в рускім перекладї так: „Горе тим, що з ранку вже шукають напоїв, та й до ночі розпалюють себе вином; гарфа і гуслї, бубон і сопілка та вино на їх бенкетах; а на дїла Господнї й не спозирнуть, і про вчинки рук его і не спогадають. (Ісаія гл. 5, стор. 11 і 12).

Як вже з тих слів бачите, я рішив ся сейчас написати про піяньство. Але якжеж менї взяти ся до сего, хиба в „Р. Н. Союзї“ самі пяницї? Нї, сего я не думав і не думаю, та всеж таки кождий мусить признати, що в той гріх впадае найбільше наших людий. Не говорю тут про тих, що пють мірно при оказіях, але головно відзиваю ся до тих, котрі пють так, що піяньством руйнують свое здоровле, свій маеток, свою родину а, що страшнїйше, занапащують свою душу.

Кождий мусить се знати, що хто віддае ся піяньству, не може бути щасливим на сім сьвітї, бо через той грішний наліґ тратить всї божі дари, потрібні для дочасного щастя чоловіка. Підставою нашого щастя е здоровле і нема, здае ся, такого чоловіка, котрий не бажав би собі его мати. Однак, питаю ся, чи пяниця може тїшити ся здоровлем? Ой нї! Піяньство, більше як який другий наліґ, підкопуе і нищить здоровле чоловіка і скорочуе его жите. Оно називае ся навіть отрутою і то отрутою людского тїла. Щоби про се переконати ся, не треба нам питати ся лікарів; нам вистарчить приглянути ся налоговому пяници, а побачимо на нїм страшні наслїдки піяньства, затроюючого его кров, усї его соки і цїле его тїло. Лице пяниці напухле або зівяле, вимокле і гидке; его очи червоні, ноги ослаблені, ледви волочить ними за собою, а руки трясуть ся, що ложки до уст не в силї донести. Все те заповідае хоробу, котра розвивае ся звільна в тїлї чоловіка, а котрої опісля найлїпший лікар не в силї вигоїти. І так бачимо, що налоговий пяниця скорше або пізнїйше попадае в сухоти, пухне, дивачіе і такі другі хороби на него находять, котрі вганяють его перед часом в сиру землю. Скажіть самі, дорогі Братя, чи не зналисьте самі подібних людий, про котрих говорите, що они були би жили до нинї, як би не те, що стали налоговими пяницями і в той спосіб скоротили свое жите? А чиж не лучае ся і так, і то досить часто тут в Америцї, де заробити можна більше як в старім краю, що пяниця, напивши ся до безтями, умирае наглою смертію?

Крім того піяньство стае ся дуже часто в инший ще спосіб причиною утрати здоровля і житя для налогового пяниці. Хибаж не лучае ся досить часто, що пяниця, ідучи пяний до хати, утопить ся в ріцї або якій баюрі? Чи не бувае, що пяниця упаде нераз і розібе собі голову, зломить руку, ногу або забе ся на смерть. Чи не бувае, що пяницю побють в салюнї, на забаві або на улици так, що тяжко відхоруе або і умре? Чи не бувае, що пяницю, заточуючого ся на улици, розтратують конї, переїде трейн або стріткара? Чи не бувае, що пяниця, валяючи ся на дорозї, в рові, засне там на віки, замерзне? Так, се безперечно правда, але правда і се, що пяниця тратить тяжко запрацьований гріш. Чоловік приїхав до Америки, щоби заробити який гріш і завести собі тут або в старім краю якесь красше жите, та ті красні надії мусять пропасти, бо на дорозї колодою стануло піяньство. Зразу заробок несогірший і неодин робітник, ополомлений ним а попри тім чуючись ще здоровим кидае ся в бурливий вир житя: гуляе і пе. Вокруг него люди чужі а родина і знакомі в краю — нїхто не побачить і не осудить — тож гуляй до загибу. Такий чоловік на се не згадае, що здоровле не желїзо, що его зачинае точити напій, що опісля наступить слабість а помочи нї звідки і так доводить ся неодному погибати без потїхи родини, опущеному, в найгіршій нераз нуждї.

Згубний наліґ піяньства потягае за собою еще далеко сумнїйші наслїдки, коли пяниця мае родину і, коли та мусить з причини его піяньства зносити всякі душевні і фізичні болї. Многож то разів з болем серця мусимо слухати плачу нещасливої жінки, нарікаючої на свою долю, на свого мужа-пяницю! Як то знов нераз муж плаче і нарікае на свою жінку-піячку! Погляньмо до хати, де муж або жінка або обое разом суть налоговими пяницями. Дїйсно, що нема гіршого пекла як така нещасна хата. Там нема згоди, нема взаїмної любови і спокою а вічна сварня і незгода, вічні проклони і бійки; там нужда не до описаня. А що вже говорити про дїти такого подружя, котре віддае ся піяньству? Чи ті дїти мають яку опіку, чи мають що їсти, в що одягнути ся, тай чи дасть їм хто яку науку? Ох нї! Они, хоч їх родичі еще живуть, суть круглими сиротами. Они не знають, що то любов матери або батька. Они просять о хлїб а їх бють або проклинають; инші дїти веселі і поубирані, а они голодні, обдерті і брудні. Родичі забавляють ся в хатї а дїти валяють ся по улици і там виучують ся всего свиньства. Погадайте тепер, які люди виростуть з подібних дїтий? Такі, що лучше би було для них, аби не родили ся на сей сьвіт.

Однак на тім ще не конець злих наслїдків піяньства для туземного житя і щастя чоловіка. Хоч би хто був хорий і убогий то ще він не цїлковито нещасливий. Все знайдуть ся добрі і жичливі серця, котрі поратують его в потребі. Сего не може надїяти ся пяниця, бо піяньство, котрому він віддае ся, понижае его до ряду нерозумних зьвірят і обдирае его з всякої чести і поважаня у тверезих і чесних людий, котрі звичайно показують на него з погордою кажучи: то пяниця. Навіть дїти на улици сьміють ся з него і чинять ему розличні пакости в доказ, що не мають до пяниці найменьшого поважаня. Хто з пяницею держить компанїю? Жаден тверезий і чесний чоловік хиба тілько подібний ему пяниця. З пяницею нїхто не хоче входити в жадні справи і зносини. Пяницї боять ся повірити важнїйшу роботу, бо боять ся заводу, словом пяниця, мов виклятий з поміж своїх ближних, блукае ся по сім сьвітї як живий доказ божого проклону, котре тяжить на нїм через цїле его жите. Найбільші земскі добра, котрими Бог ущасливляе чоловіка на сім сьвітї як: здоровле і довгий вік, маеток, родинне щасте, любов і честь у людий — все те пяниця запропащуе з власної вини і стае ся правдивою божою карою і ганьбою так для домашних як для цїлої громади.

Се суть нещастя, які стрічають пяницю на сім сьвітї, алеж бо пяниця крім свого тїла запропащуе свою душу, він її убивае. Нема на сьвітї більшого грішника як пяниця. Всї другі грішники грішать против одної або другої заповіди божої а пяниця переступае всї заповіди божі. Нема на сьвітї такого гріха, такого хочби найбільшого злочину, до котрого пяниця не був би спосібний.

Для пяниці замкнене небо, замкнене правдиве щасте на земли.

Дехто прочитавши мое поучене погадае собі, що налогове піяньство е слабістю, що над такими людьми треба милосердити ся, що вже тепер суть шпиталї, в котрих лїчать налогових пяниць і т. д. І я так само гадаю, алеж бо я не розпоряджаю иншим ліком. Я написав те для тверезих людий, щоб остеречи їх перед страшними наслїдками піяньства, а не е виключена можливість, що і налогові пяниці навертають ся на праву дорогу. Замість забав при піятиці можна знайти собі инші розривки а головно треба більше читати і учити ся.

Стефан Макар,
дух. отець „Р. Н. Союза“.

Відозва в справі Календара на рік 1907.

IX. головна Конвенція „Р. Н. Союза“ поручила менї заняти ся виданем календара на рік 1907. Я вже взяв ся до роботи та, щоб сеся моя робота пішла на більший хосен членам „Рус. Народного Союза“ порозписував я листи до звісних менї людий з прозьбою о співучасть в видавництві. Тих добродіїв, котрих адреси не знаю, а котрі чують ся на силах написати яку поезію або коротке оповідане з руско-американьского житя, прошу о співучасть отсею дорогою.

При кінци календаря поміщуеть ся звичайно оголошеня (адвертайзменти) чужих або руских бизнесменів, тож прошу всїх пп. секретарів „Р. Н. Союза“, щоби ласкаво заняли ся у себе і своїй околици збиранем оголошень. За оголошеня треба числити так: Від цїлої сторони для чужих 25 долярів, а для своїх 15 долярів; від цаля (инча) $1.50. Тим, що займуть ся збиранем оголошенень дам відповідне винагородженe. При збираню оголошень треба казати бизнесменам, що календар буде друкувати ся в 8 тисяч примірниках, бо кождий член „Р. Н. Союза“ обовязаний взяти один примірник. Чистий дохід з розпродажи календара піде до головної каси „Р. Н. Союза“.

Всї матеріяли до календара мусять бути в моїх руках найпізнїйше при кінци Августа, а з оголошенями можна спізнити ся найдальше до 15-го Септембра сего ще року.

Адресувати до мене так:
Rev. St. Makar,
Box 404, McKeesport, Pa.

„Свої своїх не познаша“.

Довгий час думали православні від »Свѣта«, що галицкі москвофули від »Правды« люде характерні, православні і великі приятелї Росії. Вони тїшили ся собою — кумали ся, радували ся, що ось ми тепер вспільно вишлемо Українців-радикалів на Сибір. Та приязнь дійшла була навіть так далеко, що бувший редактор »Свѣта«, сьвященик-академик був у дяка Боруха за коректора такого великого лїтературного дїла, як »Попики-Радикали«, про що сам признав ся в своїй часописи. Правду сказати, така спілка була навіть природна. При »Свѣтѣ« стояли кнутовлї з Росії — а при »Правдѣ« — кнутовцї з Галичини. Та приязнь булаб еще довго стояла, як-би не одна важна причина. Головним махером в партії »Правды« був старий патріярх — хитрий Рутенець, о. Ѳ. Обушкевич, котрий мав все сьмілість удавати Великороса, але нїколи там, де були патріоти від »Свѣта«. Він вандрував все поміж дощ, закривав ся другими, лукавив, крутив, аж поки те все не урвало ся. Попів-радикалів при помочи »Свѣта« не можна було знищити — тим самим та спілка не мае цїли. Хитрий „патріярх“ подав ся в инший бік. Єму треба попів москвофулів в Галичини, щоб ними вдарити на радикалів — а щоб їх зі Львова стягнути, поїхав на прощу аж до Єрусалима разом з ріжними канонїками зі сьв. Юра — а свому флїґель-адютантови дякови Борухови поручив напасти на православіе, щоб міг перед митр. Шептицким виказати ся, що він сьвященик, котрий один „защищае“ унію в Америцї. — Кореспондент »Правды«, госп. Борух мае перо, чорнило і папір — чомуж не писати? Таж і дяки дещо з теольоґії розуміють! Богато їх навіть попали в попи, вже не кажу Серафимскі, але і Тихоновскі. Того самого чоловіка, котрий так ще недавно був сьвітилом у партії »Свѣта«, той самий »Свѣтъ« обкидае послїдним болотом, малюе его ослом з великими ухами, та ще і лавровий вінець на ослячу голову накладае. От такий конець дружбі. Справдї свої своїх не познаша.

Spectator.

Відозва революційних орґанізацій до російскої армії.

За вітчину і вільність!
Жовнїри і моряки!

Цар розвязав парламент, бо дав послух давним дорадникам а не приятелям

народа, що жадали землї і волї для люду. В Росії є тепер дві партії. На одній боці станули робітники, селяни, бідаки і переслїдувані, поступова інтеліґенція і часть прозрівшого війска — на другій стороні держать ся гнобителї народа, чиновники та ґенерали, ті самі, що уміли утікати перед Японцями, але до безоборонного люду стріляють, щоб вдавити рух свободолюбний.

Жовніри і моряки! Памятайте о тім, що ви самі є синами селян, тому за вашим обовязком станути по стороні народа. Парламент старав ся улекшити вашу судьбу, домагаючась війскових реформ, але декрет царский, розвязуючий Думу, знищив щирі бажання.

В виду того, що ви є синами люду а не правительства, що ви кров з крови, кість з кости нашої, ми представителї народа і наших орґанізацій жадаємо від вас:

Перше — щоб ви відмовили послуху теперішньому правительству і як один муж стали опір властям враз з цілим народом. Ви присягли боронити вітчину, тож боронїть її, перейдіть на сторону народа, бо вітчиною є нарід і край, а не правительство.

Друге — щоб ви собі затямили, що кождий, хто відважить ся стріляти до люду є злочинцем, є зрадником і неприятелем народа. Памятайте о тім, що ті, котрі підуть з правительством, будуть проклятї народом, викинені з краю, а їх родини носитимуть на собі аж до десятого поколїня ганьбу зради вітчини і проклін міліонів.

Трете. — Знайте о тім, що правительство навязало зносини з цісарем Німеччини і цісарем Австрії і австрійско-німецкі війска стоять готові, щоб вкрасти до нашої держави і допомогти урядови здавити опір, здусити революцію, що стремить до висвободження народа.

Жовніри братя! Знайте о тім, що хто лучить ся з ворогом вітчини, той зрадник! Зрадником є правительство, зрадником є цар, нехай отже гинуть з рук наших.

Жовніри і моряки!

Вашим сьвятим обовязком увільнити край від зрадників і віроломного правительства, а боронити парламенту і держави перед царем і Німцями.

Хтонебудь упаде в тій сьвятій війні, той окриє ся вічною славою, а люд російский буде його благословити. Ми вибранці народа станемо по вашій стороні. Будьте відважні і хоробрі в боротьбі за вітчину, за народ, за державу і вільність против злочинному урядови.

Вісти з Росії.

Цілий сьвіт слїдить з великим напруженєм теперішні події в Росії. Усі дневники переповнені статьями і телеґрамами про грізну ситуацію в сій великанській імперії, а кождий з тих дневників хотів би бути пророком, хотів би відкрити грубу заслону непевного й горячкового ожидання, хотів би вгадати, яка доля чекає поневолені російскі народи в найближчих днях. От і надходять з усіх кінців Росії найріжнороднїйші вісти, одна цікавійша від другої, а кожда сьвідчить недвозначно, що Росія починає ступати на нову дорогу, що сонце свободи й волі починає викиляти ся ізза темних, густих хмар, що оповили сю країну сліз і горя, безмірної муки і вікових страждань нещасного пролетаріату. І ми також, як християни, як люди свободолюбні, з чутливим серцем в груди, слїдимо пильно теперішні випадки в Росії і бажаємо цілою силою души цілковитої й рішучої побіди усім тим, що борють ся з гнобителями-катами непросьвіченого мужицтва і поступової інтеліґенції, яка відчуває недолю й бездонне горе меншого брата.

На сім місци подаємо нашим читачам коротенький огляд найновійших подій з російского царства. Вісти страшні й болючі, бо ллєть ся струями неповинна кров мучеників за свободу й волю. Гинуть робітники цілими сотнями, але умирають з піднесеним чолом, як герої. Смерть для них не страшна, бо знають і вірять, що лучші часи настануть небавом для тих, хто полишить ся в живих.

В нинїшнім числі нашої часописи подаємо окремо проклямацію боєвих орґанізацій до російского війска і маринарки. Сю відозву підписали усі видніші провідники визвольного руху та деякі посли розвязаного парламенту. Отся відозва революційних орґанізацій до армії і манїфест послів до російского народа розійшли ся миттю по цілій російскій державі і приспішили загальний вибух революції. Ворохобня розпочала ся уже по всіх більших містах, а почин до неї дала маринарка в Свіборґу і Кронштаді. Свіборґ біля Гельсінґфорсу в Фінляндії, се сильно укріплений порт, а так само і Кронштад коло Петербурґа. В обох сих місцевостях ввели кроваву борбу зревольтовані моряки з льояльними війсками. Збунтувало ся 9 воєнних кораблів. Не будемо розписувати ся подрібно про сю страшну битву, скажемо лише коротко, що хоробрі вояки держали ся відважно сорок кілька годин, нім льояльним війскам удало ся відобрати Свіборґ з рук збунтованих моряків. Великий князь Николаєвич ґенерал-ґубернатор військового округа петербурского, велів усіх ,,бунтовщиків'' розстріляти без жадних переслухань. Коли почала ся страшна еґзекуція, богато виновників хопило опять за оруже і почали борбу на ново. Убитих і ранених велика сила, сотки трупів лежать на побережу морским в Свіборґу. Рівночасно зведено завзяту борбу на улицях Гельсінґфорсу; там станули навіть по стороні революціонїстів узброєні женщини. З Севастополя доносить адмірал Чорноморскої фльоти Скрадлов, що між тамошними моряками кипить і що бунту треба сподївати ся кождої хвилї. Між тим на царскім дворі страшенний переполох. Цар мав втечи до Царского Села, бо в самім Петербурзї він вже непевний. Там вибухне леда день загальний страй усіх робітників, а се далеко страшнїйше, чим непевна борба оружна. Над Доном 20 тисяч робітників готові до борби, а так само робітники в Варшаві, Лодзі, Москві, Полтаві, Харкові і инших більших містах. Всі ждуть на розказ головного комітету революційного, а скоро сей розказ появить ся, стане ціла поступова Росія до смертельного бою з царатом. Ходять чутка, що правительство наміряє хопитись послідного средства самооборони, именно носить ся з гадкою завести в цілій державі військову диктатуру. Диктатором має бути великий князь Миколай, стрий царя. Він стане на чолї всїх вірних війск і розпічне безпощадну борбу з усіми революційними елементами. Та питане, чи богато йому лишить ся тих ,,вірних'' війск, бо найновійші депеші доносять, що цілі полки бунтують ся, а крім того більша частина армії симпатизує отверто з революціонерами, а коли сповняє прикази своїх властий, то єдино зі страху перед жорстокими карами прихлонників самодержавя. Одна більша побіда зревольтованих мас — а всї великі князі та ґенерали лишать ся з мітлою в руках...

Найбільше клопоту мають російскі власти з тими одиницями, що воюють спритом і проворністю, і таких одиниць є в цілій Росії тьма тьменна! Вони нападають при догіднїй хвилї на усі правительственні банки та каси, задержують в дорозї поодинокі поїзди і рабують скрізь державне майно. Оттак не далеко Варшави задержали невислїджені напастники два поїзди, убили військову сторожу і забрали з собою около 120 тисяч рублів. Де лише занюхають гроші, чи то в якій фінансовій інституції, чи навіть у поодиноких людий — всюди забирають усьо і пропадають без вісти. А російскі мужики не сидять тоже з заложеними руками. Вони нападають цілими громадами на панські двори і рівнають усьо з землею. Кидають ся також на монастирі і домагають ся значного викупу. В цілій Польщі і Фінляндії, на Кавказі, на Україні, по всіх областях великанської імперії — всюди ширять ся бунти, ціла Росія в огни кровавої революції. Терористична партія воює дальше бомбами та револьверами: убиває не лише зненавидженних чиновників, але також усіх тих, хто зраджує або денунціює їх справу, хочби навіть своїх товаришів. В деяких містах страйкує полїція, домагаючись більшої плати, а богато поліційної служби не хоче за жадні гроші вислугувати ся правительству цїною власного житя.

Наш огляд не був би одноцільний, коли б ми не подали еще бодай в скороченю, як ,,подвизаєть ся'' російске правительство, щоб скрутити вязи революційній гидрі... Цар і його дорадники надіють ся побороти усякий свободолюбний рух, хочби навіть за помочию средств не дуже гуманітарних... Одна лиш біда, що державні каси вже порожніли ся гет до чиста. Та від чогож сила?.. Теперішний президент міністрів Столипін велить стягати усї податки і додатки силою, як хто добровільно не зложить на жертвенник царя і отечества послїдного цента! Сей самий Столипин видав до всїх ґубернаторів вельми ,,гуманний'' окружник слїдуючого змісту: 1) Розганяти силою (всьо лише силою!) всї політичні мітинґи. 2) Розвязати безпроволочно всї клюби, товариства і орґанізації. 3) Конфіскувати або й зовсім спинити усї часописи і письма, які поважуть ся хочби одним словечком критикувати теперішне правительство. 4) Вигнати з границь держави усї особи, підозрілі о симпатизоване з рухом революційним.

На підставі сього ,,культурного'' указу розпочав ся урядовий терор на цїлій лїнії. Тюрми аж кипать від ,,ворохобників'', а запоторено туди і кількох бувших послів. Деяких ,,небезпечнїйших бунтовщиків'' віддають без церемонії під военний суд і зараз таки розстрілюють. Чорні сотнї і банди хуліґанів, або — як вони себе називають — ,,істинно рускіє люди'' помагають урядови матїр катувати і рабують та мордують усїх тих, на кого чиновництво вкаже пальцем. Вони то замордували сими днями одного поступового посла, відомого московского банкира Герценштайна. Напали його на улиці і убили, а його дочку, що йшла з ним, небезпечно пострілили.

Найновійші телеграми доносять, що ґенеральний страйк розпочав ся, що в самім Петербурзї вдержано всякий рух, бо понад 20 тисяч робітників покинуло всяку працю. Одначеж реакція все еще горою, а є навіть надія, що прихлонники самодержавя віднесуть сьвітлу побіду над зревольтованими масами. Та хто то знає, як воно буде... От в Ревалю (один з портів балтийских) збунтувало ся війско і знов треба буде бороти ся. Сімох провідників кронштадского бунту розстріляно; ішли на смерть з погідним лицем та ще глузували собі із своїх катів: ,,Так, ми убивали офіцерів, а тепер ви нас убиваєте. Палїї!''

Допись.

З Canora, Sask., Can.

В нашій околици живе велике число Русинів, та на жаль не всї одного духа. Замість в єдности і згоді поступати за приміром других народів і брати ся до праці, они по більшій части сварять ся над тим, чого не розуміють.

Ось тут подаємо до відомости многим читателям ,,Свободи'' про нашу незалежну церков, яку зачато будувати минувшого року. Одного разу мали ми переговори в справі дальшої будови церкви; всї як оден пристали до спільної праці і згодили ся платити сьвященикови его належитість. Та якось недовго тревала тота згода... Деякі громадяни встидають ся тепер показати свої очи межи чеснїйших людий, що старають ся о загальне добро народне. Якби ті одиниці мали якусь повагу і честь, то не цуралиб ся церкви, тай не соромилиб ся прийти за кождий раз вислухати богослуження, коли оно відправляє ся в якійсь хатї! Мабуть боять ся сьвященика і незалежної церкви мов зарази якої! Проте є межи нами такі, що не дивлять ся на їх лихий поступок, але старають ся за Божою помочию вдвигнути той дім Божий, що має бути на славу і честь Богу і на пожиток добрим, примірним християнам.

На церков нашу подарував два акри землї Іван Ткач, за що єму сердечно дякуємо. Церковца наша є незалежна гр. православна, під покровом Рожд. Пр. Богородиці. Мусимо тут надмінити, що наш отець Чернявский не щадить своїх трудів, а всїх разом щирим серцем заохочує до любви Бога і ближного, додає нам сили і витревалости до дальшої спільної працї.

Декотрі наші люди нарікають на самостійних сьвящеників і кажуть, що доки їх не було, то усї жили в спокою і згодї, як у Бога за дверми, а від коли настали самостійні попи, то чисте пекло. А ми позволимо собі сказати, що доперва від часу, як настала самостійність, зачали ми пізнавати дорогу правди, бо перед тим спалисьмо вічним сном, а за няньку служили нам французкі ,,ксендзульки'', котрі замість подавати народови сьвітло науки і поступу, манили его в циганський спосіб на всякі підписи, тай дерли бідний темний люд що ся лиш дало, а за читане якої пожиточної книжки страшили пеклом, а то тому, щоби бідний Русин не пробудив ся і не спізнав, кілько з него спляві висcали животних соків несовісні пявки.

Дав би Бог, щоби всї щирі Русини в вільній Канаді вже раз пізнали, що добре, а що зле, тай нігде щоби не було жадних розборів, з чого виходять тільки сварні та ненависть.

В старім краю Ляхи та пани нас ріжнили, дробили на ріжні партії, щоб їм лекше було з нас жити, але тут на вільній землї ми не повинні самі себе дробити, щоби чужі народи нас висьмівали та уважали за неуків. Піднесім ся, милі братя, з того упадку станьмо на рівні з другими просьвіченими народами! Нам треба орґанізуватись в одну непоборимую силу, брати ся до спільного народного житя, будувати школи, церкви, закладати читальнї, крамниці і т. и. Не жиймо так кождий сам про себе, але лучім ся під оден прапор, обговорюймо чесно і розумно всякі важні справи, щобисьмо уміли самі з своєї праці користати, а не чужі люди. Сли так будемо жити і поступати, заслужимо собі на славу і честь у инших народностий, а навіть у наших ворогів.

Декотрі Русини не хотять пізнати сьвітла правди, котре нам отворилось в вільній Канадї, тай замість на волі пробуджати ся, сплять дальше вічним сном, бо кажуть, що нам в Канаді руского письма не треба... Така то оспалість і недбалість панує між нашим народом; чиж не сьміх тай не кара Божа, щоби таке ділось ще й на вільній, свобідній землі?

Возьміть но ви до рук руску історію; з неї довідаєте ся про нашу вітчину, навчите ся любити і шанувати своє рідне слово, свою сьвяту віру і народність, а в той час з певностию ніхто з вас не скаже, що нам руского не треба! Ви тогди ще других будете могли учити.

Хто з вас, братя, почуває ся до вини, нехай возьме під розваґу отсі наші щирі слова, а ми певні, що як не тепер, то в будучности зможемо піднестись з нашого упадку.

Здоровимо всїх щирих читателів ,,Свободи''.

За комітет церковний:
Василь Олїйник,
Джитро Олїйник,
Василь Овчар.

На Боєвий Фонд в Галичинї

зложили:

1) **На руки ред. ,,Свободи'':**

1) З Чікаґо, Іл. Захар Вітик 50 цнт.

2) З Чікаґо, Іл. зібрано в церкви $33.48.

3) З Бофало, Н. Й. для радикальної партії зложили на мітинґу слїдуючі члени тов. ,,Злоєдинена Русь''. Р. Н. Союза відділ 131.

По 50 цнт.: Іван Бурштин, Андрух Тригуба, Іван Миґаль, Харитан Яремка, Ів. Кучанский, Роман Полоса, Гриць Самотис, Іван Рыджик, Іван Радковский, Теодор Скробала.

По 25 цнт.: Василь Радчук. Разом $5.25.

Разом 39.23
Попередно 749.95

Сума $789.18

Редакція ,,Свободи'', Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Всіх грошей на Боєвий Фонд зібрано досі в північній Америці на суму **$1,942.53.**

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар,
Box, 404, McKeesport, Pa.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Парипяк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Scranton, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,

В разі утрати. а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилае ся так: на money-order-ах або чеках виписуе ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касіера, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касіера.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Посмертні вісти.

✝

ЖЕЛЕМ МИКОЛАЙ,
член Р. Н. Союза, від. 108 Ню Йорк, Н. Й. упокоїв ся 21. Юлїя б. р.

АННА ОЛІЯР,
жена Івана, члена Р. Н. Союза, від. 1, Шамокин, Па., упокоїла ся 17. Юлїя б. р.

САЛЬОН ПЕТРО,
член Р. Н. Союза від. 1, Шамокин, Па. упокоїв ся 11. Юлїя б. р.

ЦАП ТОМА,
член Р. Н. Союза від 107, Сейр, Па. упокоїв ся 26. Юлїя б. р.

Вічная память!

Ч. 856. **КВІТ** $79.25
на сімдесять девять долярів 25 центів, котрі п. Ів. Онушка і Ілько Бруцяк отримали яко посмертну запомогу за пох. кошта по Петрі Кодан з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Ormrod, Pa. дня 23 Юлїя 1906.
Іван Онушка, Ілько Бруцяк
Сьвідки { Теодор Гаргай, Стефан Ґреса
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 124.
Іван Онушка, пред.,
Ілько Бруцяк, секр.

Ч. 859. **КВІТ** $600.00
на шість сот долярів, котрі п. Анна Дедич отримала яко посмертну запомогу по мужу Осифі з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Perth Amboy, N.J. 27 Липня 1906.
Анна Дедич.
Сьвідки { Михаїл Жилка, Роман Сидор,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці.
Николай Ваверчак, пред.
К. Шкурат, секр.

Ч. 860 **КВІТ** $300.00
на три ста долярів, котрі п. Іван Лазорик отримав яко посмертну запомогу по жені Марії з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Olyphant. Pa., дня 2 Авг. 1906.
Іван Лазорик.
Сьвідки { Петро Свала, Василь Турко,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 86.
В. Бобаль, пред.,
Мих. Клим, секр.

Ч. 861. **КВІТ** $600.00
на шість сот долярів, котрі п. Розалїя Веремінька отримала яко посмертну запомогу по мужу Тимку з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
New Alexandria, Pa. 25 Юлїя 1906.
Розалїя Веремінька.
Сьвідки { Станко Адамяк, Михаїл Міско.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 82.
Александер Круль, предс.,
Іван Кіч, секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

Братство
сьв. Отця Николая, від. Р. Н. С. 104 в Perth Amboy, N. J. буде приймати нових членів в місяці Серпні с. р. без вступного. Хто з вас, дорогі братя, не належить еще до жадної організації, нехай вступае до нашого братства і до Р. Н. Союза, бо тут найдете скору поміч моральну й матеріяльну. Не відтягайте ся родимці, бо ніхто з вас не знае, яка судьба вас ожидае!
К. Шкурат, секр. братства.

Братство
сьв Івана Хрестителя від. Р. Н. С. 96 в Pittsburg, Pa. S. S буде приймати нових членів в місяцю Серпню с. р. за половину вступного. Хто з шанов. читачів не належить еще до жадного братства, нехай прийде до нас, а ми приймемо его як рідного брата. Наші мітинґи відбувають ся в четверту неділю по першім.
За Уряд братства:
І. Костюк, секр.

Братство
сьв. Івана Хрестителя від. 62 в Монесен, Па. приймае нових членів в місяці Августі с. р. без вступного. Хто з вас, дорогі братя і сестри, не належить еще до жадного братства в Монесен і околиці, нехай зголосить ся до нас, а ми приймемо кождого радо і щиро. Мітинґи відбувають ся що місяця в другу неділю по першім в італїянский галї при улиці третій. Після ухвали нашого братства кождий місцевий член мае бути присутний на кождім місячнім мітинґу, а коли без важної причини не явить ся в означенім часї, заплатить 25 цнт. кари.

Горніть ся, родимці, під прапор Р. Н. Союза! В єдности сила!
Юліян Малютич, пред.,
Василь Сивик, секр.
Яким Цимбала, кас.

Братство
сьв. м. Фльора і Лавра в Пітсбурґу, Па., від. Р. Н. Союза 130, буде приймати в місяці Августї с. р. нових членів без вступного. Мітинґи братскі відбувають ся завсїгди першої неділї в місяці під ч. 725 Carson Str. у п. Теодора Ґута. Хто не записав ся еще до жадного братства, нехай користае в доброї нагоди і вступае до нашого товариства.
Теодор Ґут, предс.
Володимир Мількович, кас.,
Петро Кульчицкий, секр.

Повідомлене.
Сим повідомляемо усю американьску Русь а з'окрема Русинів з околиці Бостону, що дня 1-го Липня с. р. завязалось у нас нове руске запомогове товариство сьв. Петра і Павла під ч. 14 Парментер ул. в Boston, Mass. На разї вписало ся 37 членів. Вступне виносить 1 дол.. а місячне 50 цнт. Братство з'обовязуесь платити своїм членам по шістьох місяцях від дня вступленя до товариства по 5 дол. тижнево в разї хороби, кошта похоронні по померших членах і иньші принагідні запомоги.

Приступайте, братя, до нашого нового товариства всї, як один муж, а не пожалуете сего нїколи! Не забувайте, що: в єдности сила — а згода всїм мила!
Мих. Гордийчук, пред.,
Іван Калита, кас.
Іван Радевич, секр. фінанс.
Г. Бекер, секр. проток.

Повідомлене.
Братство сьв. Івана Хрестителя, відділ Союза 50, в Десладж, Мо. подае до відомости усім своїм членам, що місячні мітинґи згаданого братства відбувати ся будуть в трету неділю в місяці. Дня 19-го Августа с. р. відбуде ся головний мітинґ, на котрім обговорювати ся мають дуже важні справи. Длятого кождий член повинен на тім мітинґу безусловно явити ся, а хто не прийде, буде платити назначену статутами кару. Запрашаемо на той день усїх наших родимців, щоб прийшли до нас і приступали громадно до нашого братства, а так остала би найкрасша памятка пятилїтного істнованя сего товариства.
Від уряду братства:
Теод. Міцїк, предс.,
Теодор Ревак, секр.

Повідомлене.
Повідомляю всїх членів братства сьв. Петра і Павла від. Р. Н. С. 102, в Клївелянд, О., щоби до дня 12 го Августа с. р. виплатили усї свої залеглости. Хто до назначеного речинця не сплатить довгу, буде з братства виключений. Взивае ся також усїх тих членів, що виїхали в Клївелянду. щоб зголосили ся до братства конечно перед 12. Августом. Наше братство приймае нових членів без вступного до кінца Августа с. р. включно.
Михаїл Чеґін, предс, братства.

Повідомлене.
Повідомляю всїх членів братства сьв. Івана Хрестителя, від. Р. Н. С. 25, в Травґер, Па., що наші мітинґи відбувати ся будуть тепер в першу неділю по першім, а не так як до сеї пори.
М. Ющак, секр. братства.

Повідомлене.
Отсим взиваю всїх позамісцевих членів братства сьв. Петра і Павла, в Донло, Па. від. Р. Н. С. 61., щоби найдальше до 15-го Августа с. р. вирівнали усї свої залеглости і прислали свої грамоти на адресу:
Andrew Czingely,
Box 222, Dunlo, Pa.

Повідомлене.
Уряд братства сьв. Петра і Павла, від. Р. Н. С. в. 47, в Ambridge, Pa взивае отсим всїх своїх членів, щоби дня 12-го Августа с. р. о годині 2-ій пополудни явили ся на мітинґ. Важні справи вимагають присутности кождого члена. Хто на мітинґу не явить ся, заплатить 1 доляр, а хто спізнить ся — 25 центів кари.
П. Середницкий, предс. братства.

Братства
Успенія Пр. Діви Марії, від. Р. Н. С. 88, в Кросс Форк, Па. буде приймати в Августї нових членів за половину вступного. Повідомляе ся також усїх членів згаданого братства, щоби дня 19-го Августа с. р. з'явили ся усї на мітинґ, бо будемо складати цїлорічні рахунки і вибирати нових урядників.
М. Голик, предс.,
Д. Гриценно, кас.,
Т. Панцьо, секр.

Повідомлене.
Уряд братства сьв. Архистратига Михаїла, від. Р. Н. С. 85, в Гейзелтон, Па., повідомляе всїх членів, що річний мітинґ згаданого братства відбуде ся дня 12-го Августа с. р. На порядку дневнім дуже важні справи, як: вирівнане усїх залеглостий, зміна посмертного і т. п. Хто не появить ся на тім мітинґу, заплатить кару, назначену братскими статутами.
М. Мартиняк, предс.,
А. Романчак, секр.

Оголошене.
Подаємо до відомости всїм членам братства сьв. о. Николая в Пітсбургу в. 53, що:

1) На мітинґу дня 12. Августа мае кождий член зложити і вирівнати свій довг.

2) Хто не заплатить всїх залеглостий буде му труднїйше зробити се на слїдуючих мітинґах з причини розмету.

3) На мітинґ 12. Августа мае кождий член принести з собою свою грамоту до переписаня посмертного.

4) Кождий член, котрому не присилають точно орґану Р. Н. С., мае подати написану на карці свою адресу і свое імя.

Уряд братства не буде занимати ся справами тими по мітинґу 12. Августа.
За уряд братства сьв. о. Николая в. 53.
Михаїл Дмитрів, предс.
Теодор Ґут, кас.,
Петро Патуляк, секретар.

Оголошене.
Повідомляемо всїх Русинів в Буфало і околици т. є: Lancaster, West Seneca, Depiu, Black Rock, Tonawanda і Niagara Falls. що дня 12-го Августа с. р. відправить ся в нашій церкві сьв. О. Николая на East Buffalo при Central Ave. і Lovejoy Str. богослужене в слїдуючім порядку: рано о год. 9-тій Утреня, о год. 10-тій Литургія з проповідію, о год. 4-тій Вечірня. Богослужене се відправить о. Добротвір, котрий зістане в нашій парафії сталим душпастирем. Всїх Русинів просимо зійти ся численно в означеній порі і взяти участь в богослуженю.
За комітет церковний:
Н. Буката, предс.,
В. Шелест, кас.,
І. Тимкович, секр.,
С. Карпець, тростіс.

Повідомлене.
Уряд братства сьв. Петра і Павла, від. Р. Н. Союза ч. 5, в Монт Кармель, Па. повідомляе всїх своїх членів, що річний мітинґ згаданого братства відбуде ся дня 26-го Августа с. р. в церковній галї. На порядку дневнім: Вибір нового уряду і справоздане касове. Котрий з членів не появить ся на сїм мітинґу, заплатить кару, назначену братскими статутами.
Іван Ятко, секр. братства.

Оголошене
Подаю до відомости всїм інтересованих, що моя теперішна адреса єсть:
Rev. Alex Ulitsky 335 E. 20. St. New York City.
Понеже Всч. о. Чаплиньский, парох церкви сьв. Юрія в Ню-Йорку, виїхав на якийсь час (6—8 недїль) для відпочинку і скріпленя здоровля а менї припало его заступати — тож подаю до відомости чч. парохіян Ню-Йорских і доокрестних Русинів, що порядок Богослуженя в церкві Ню.Йорскій і години урядові канцеляриї парохіяльної остають **ті самі**, як були доси без змін. У всяких потребах можна застати мене кождого дня рано по Службі Божій в закристиї церковній, або вечером від год. 7—8 в канцеляриї. Канцелярие есть напротив церкви під ч. 335.
—32 о. Ал. Улицкий.

Великий Баль
відбуде ся дня 3-го Септембра, 1906 р. в гали п. Івана Савчака на дохід братства Пресв. Богородиці, від. Р. Н. Союза 86 в Олифант, Па. На тім балю будемо принимати членів до нашого Братства без вступного. Отож просимо всїх чесних Русинів, аби прийшли на сей баль і дали вписатись до нашого братства.
Комітет балевий:
Стефан Фик,
Дмитро Духняк.

Де є?
Хто хоче шукати своїх краянів через нашу ґазету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Пошукую.
за своїм товаришом, Василем Піллїпсом. Він походить з Угорщини, з села Білоє. Хтоби о нїм знав або він сам, нехай зголосить ся на мою повисшу адресу. За прислугу обіцяю дуже хороший дарунок.
John Trofanenko,
P. O. Canmore, Alta. Canada.

Хтоби знав, де є Мария Біла, походячи з Черемхи, а недавно виїхавша з Elizabeth, N. J. зволить дати знати до:
Annie Milan,
42 Washington, Ave.,
Elizabeth, N. J.

Оголошене.
Шукаю місця діріґента церковного або сьвітского хору з платнею не менше 50 долярів на місяць. Образоване получив я на Українї, в Одеcкій Духовній Семинариї. Ласкаві зголошеня прошу адресувати:
M. Stefanovich,
Room 13 of 343 Alexander Str.
Vancouver, B. C. Canada.

Хочу женитись.
Бажаю взяти собі за жінку дївчину Русинку від 18—20 лїтну. Готівка пожадана найменше 200 долярів. Я маю вложених 280 дол.; працюю в бляхарнї і побираю пейди 25—27 дол. Котра дївчина хотїла би за мене віддати ся, нехай пришле менї свою адресу і фотоґрафію. На жадане я можу післати свою фотоґрафію. Моя адреса:
Alfons Radrigand,
11-17 S. S. Fedrick Str.
Pittsburg, Pa.

Хто надішле нам найменше 50 докладних адресів Русинів, замешкалих в Америці, тому перешлемо в дарунку гарну книжку.
28- **А. Хромовский,**
292 E. Houston Str. New York, N. Y.

Всячина.

АНТІДОТУМ ТУБЕРКУЛЬОЗИ.

Проф. Кальмет, директор Пастерівского інституту в Парижи, оповістив в париских фахових часописях, що ему і его асистентови Жерардови повело ся забезпечити молоді телята перед туберкулами защепленем туберкулїчних бацилїв. Проф. Кальмет заявляе, що так само через защеплене можна дитину забезпечити перед туберкулами легких, в той самий спосіб, як перед віспою. Виплекане нешкідливого бацилїя туберкулїв легких до вщепленя его дїтям, можна буде перевести тою самою дорогою, що виплекане бацилїя віспи. Колиб наукові висліди проф. Кальмета виявили ся успішними, то був би се певно один з першорядних здобутків в области гіґієни сего столїтя, бо вирвав би мілїони людий з рук передчасної смерти.

ЯК БЕРЕГТИ ЗДОРОВЛЕ.

Здоровле то найбільше богатство чоловіка. Коби чоловік лиш здоровий, то перебуде й найбільшу біду та нужду; але скоро хороба впаде на чоловіка, то хоч би він був і богачем, стане нещасливим. Здоровля за гроші не купити; но найбільше можна его хиба поратувати. В хоробу легко впасти, але видобути ся з неї трудно. Далеко легше і ліпше е берегти собі здоровле і уміти устерегти ся хороби. Для того треба запамятати собі бодай слідуючі правила і держати ся їх строго: 1) Чистий воздух в день і в ночи е головним услівем здоровля і найліпшою обезпекою від всяких недуг легких. 2) Рух то жите. Всяка робота на дворі помагае найліпше тим, що мусять дуже богато сидіти. 3) Хто їсть прості страви, а їсть і то в міру, той може бути певний, що буде здоровий і буде довго жити. 4) На страву вибирати лиш то, що дае богато поживи а при тім е легко стравне; вистерігати ся всяких отрав, що здувають, або страв дуже товстих і занадто корінних. Горох лусканий и. пр. е здоровійший як з лупинкою, колочена барабоя здоровійша як ціла. Сирих і недоварених страв найліпше не їсти. Особливо треба вистерігати ся стухлих і сплїснілих та несьвіжих страв і несвіжих овочів; не їсти хліба, що десь виваляв ся, маса, що довго стояло, несьвіжих та не чисто зроблених кишок і ковбас і т. п. Дуже уважати на то, щоби страви були чисто зроблені. 5) Чим менше стравна якась пожива, тим більше треба ей добре погризти і змішати зі слиною. Сир е найтруднійше стравним і для того треба его їсти з хлібом, щоби роздробити на малесенькі грудочки. Так само найліпше, особливо для дітий, їсти всіляк овочі з хлібом. 6) Найздоровійшим напитком вода. Молоко треба пити лиш переварене для безпечности, щоби не заразити ся туберкулами, котрі найчастійше прокидають ся у коров. Горівка і взагалі всі алькогольні напитки шкодять здоровлю. 7) Треба часто змивати ціле тіло, а не лиш мити лице. Коли вже не можна що тиждня, то треба бодай раз на місяць скупати ся. 8) Одіж повинна служити для здоровля а не для моди, повинна бути вигідна, не за тісна (особливо чоботи і черевики) та не за тяжка і відповідна до пори року. В зимі не треба дуже навивати ся, а особливо ніколи не закривати шиї і так привзвичаювати ей до всіляких змін воздуха. А весни треба трохи довше носити теплу одіж, а в осени перед зимою трохи довше легку. 9) Голову треба держати холодно а ноги тепло. 10) Треба сто-

регти ся наглої зміни теплоти а особливо уважати на то у дітий, щоби із теплої хати не вибігали на студінь, або противно коли вмерзнуть, не бігли до печи. 11) Помешкане повинно бути до сонця, сухе, просторе, ясне, вигідне і привітне, так, щоби чоловікови було любо в нім жити і щоби его тягнуло до дому. Замість сидіти по коршмах, ліпше ті гроші обертати на помешкане, на власну хату, постарати ся о гарну і вигідну знадобу. 12) Як найбільша чистота у всім: у воздусї, в стравах, в одіню, на тілї, в білю, одежи, помешканю, як також в обичаях і моральности, тверезість і здержливість в їдї то найліпші средства охорони від усїх заразливих недуг. 13) Впорядкована робота, така, котра приносить якийсь хосен, має найбільше цілющої сили для духа і тіла. 14) Спочинок конче потрібний для здоровля а здоровий сон покріпляє тіло і духа. Ніч до спаня а день до роботи. Найздоровійший сон перед північою. Для старшого чоловіка досить спати 6 до 7 годин. Відпочинок, розривка і забава але не гучна лиш скромна дома і в родині причиняють ся до здоровля і додають охоти до житя. 15) Треба конче для чогось і для когось жити. Тоді чоловік має ціль житя а та ціль будить в нім енергію і додає сили до житя.

ТОГО ЩЕ НЕ БУВАЛО.

На однім атлянтицкім кораблі, великаньских розмірів, стала виходити щоденна часопись. Всї пасажирі довідують ся щоденно про найважнїйші випадки в цїлого сьвіта, а кромі того про все те, що на корабли діє ся. А такий корабель, то неначе пливаюче місто з тисячами мешканців. Найновійші вісти дістає редакція через бездротний телєграф. Є в тій ґазеті і гумористичний фейлетон і відомість, скілько корабель уїхав дороги. Так отже винахід бездротового телєграфу Марконього знайшов уже вельми одвітне примінене на корабли.

ЯК УМИРАЮТЬ В РОСІЇ.

Недавно тому повішено в Міньску політичного переступника, Івана Пуліхова. На кілька годин перед виконанем вироку, передав він своїм тюремним товаришам коротеньке письмо слїдуючого змісту: „Дурново сказав, що в горіючім домі не чекають ся стовчених шибок... Я є тоже одною такою розбитою шибою в великім многоповерховім будинку, що хилить ся тепер в руїну. Може й так! Та я почуваю ся вельми щасливий, що через ціле мое житє втискав ся через тоє віконце слабенький проминчик сьвітла до сего дому. Дім сей палає. Пожежа не пощадить і тої маленької шиби: видре мое житє. Але я вірю, що через тую розбиту шибу вгискати-меть ся до горіючого дому шалений вихор; він роздмухае полумінь, яка згодом обхопить цїлу будівлю. Нарешті сей великаньский будинок розсипле ся в днїбні кусеньки. Присягаю вам, що я щасливий! Кажу вам щиру правду. Всї пороки і всяка лож улетїли в сїй хвили з моєї душі, неначе змиті горячою филею. Велику радість справляє мені в сей момент гадка про вас, мої дорогі товариші! Оставайте здорові!

Іван Пуліхов.

От такі то високі душі віддають свое житє за добро поневолених родимців, а такий Дурново гадає удержати ся при власти своєю терористичною політикою. Не ті часи тепер настали!...

ЗНАМЕНА ДОБРОГО ХЛІБА.

Добрий хліб повинен бути випуклий, його шкіра має бути брунатної краски, без спалених місць і великих пропуклин, під шкірою порожних місць не повинно бути. При кроєню мусить хліб пахнути міцно, але не квасно. Мякушка не повинна розсипатись і лїпитись, але має бути еластичною. Дїри мають бути малі, рівні і численні; смак хліба не повинен бути яловий. Сьвіжого хліба їсти не можна, хиба тоді, як він перестоїть бодай одну днину. Як хліб переховувати на сухім місці, де е богато воздуху, то він зараз перемінює свій смак, старієсь і тратить воду. Сї ознаки появляють ся при білім хлїбі скорше, як при житнім. Тому то купуєсь білий хліб звичайно сьвіжоспеченим. Впрочім хліб, що стоїть вже кілька днів, можна привернути в давний смак через коротке розігрите. Коли хліб переховувати на вохкім безпродувнім місци, то крім звичайних грибків може повстати також зелена або жовта плїснь, із якими деколи осідають ся також і бакцилї. До них належить також червоний рід їх, який уважано давнїйше за кров. До як сумного стану доходить хліб через невміле обходжене, можна було бачити на початку францускo - німецкої війни. Горячий хліб паковано відразу до позамиканих желїзничих вагонів. Як його довезено до пільних маґазинів, то бохонцї були цїлком сплїснїлі і вкриті густою щіткою зеленої плїсни. Розуміє ся, що такого хліба годі було їсти.

УГЛЕ ЯКО ЛІК.

Япанці ликають угле на всї жолудково-кишкові слабости. Угле є також випробуваним лікарями ліком на всї отроєня, бо втягає в себе всї трутини, між ними навіть і стрихнїну. Так само випали добре недавно проби з отроєними грибами, фосфором, опіюм, арсеником, бо уголь звязав їх всїх і всякнув в себе. Уголь став отже, як бачимо, універсальною відтрутою, треба его однак ужити зараз по затроєню і в великій скількости. Найлучше в сих випадках ужити деревного угля, по роштованого і добре вимішаного з водою. Дістати его можна по всїх аптиках.

ФРАНЦУСКА ПОЧТА

має бути незвичайно совісна в своїй службі. Однак і там лучають ся нераз вимїки. Так приміром купець Гільдесгайм в Парижи замовив 20 жовтня 1883 р. переписним листком кількадесять щіток в фабриці Кагена на передмістю Парижа. Картка дійшла до Кагена аж дня 8 марця 1906 р., отже в 23 літ пізнїйше і ті дві печатки з датами виразно можна відчитати на картцї. Де перебула картка тих 23 літ, годі було дійти, але Каген бодай дізнав ся тепер, чому Гільдесгайм не бере у него щіток і запізвав почту о відшкодоване за втрату кліента.

НОВЕ ОБМАНЬСТВО

видумалї темні духи в Америці. Вивідують ся від наших еміґрантів, хто з їх родини є в краю хорим і не може знайти отвітного ліку. Довідавшись о таких недужих, пишуть з Америки до наших хорих, подаючи себе за первородних лікарів, за знаменитости сьвіта і твердять рішучо, що мають на їх недугу скуточний лік, але дуже дорогий, на примір 40 корон і дорозше, але за тоє хороба сейчас уступає. Щоби розпізнати слабість, жадають в присилкою гроший відтинків нігтїв або волося хорого. Легковірні селяни, котрі звичайно у знахорів і всяких дурисьвітів шукають помочи, посилають гроші на ліки і одержують пигулки, котрі розуміесь нич не помагають. Сей обманьчик з Америки жадає від хорого строгого мовчаня і длятого мало коли таке обманьство виходить на сьвітло денне. Маємо досить свого питомого в краю, чим потреба еще запоматати з Америки?...

ПРИГОДИ ДЕЗЕРТИРА-ВОЯКА.

Року 1902 утїк один жовнір від кавалерії Іосиф Шівос з Будапешту до Ново-Йорку. З ним утікла і его любовниця, котра мала батька в Ню Йорку. По кількох літах довідав ся, що на Угорщині умер его старий і полишив ему великий маєток. Він вернув в Америки під ложним іменем, щоби зголоситись о спадщину. Довідались о тім військові власти і якo дезертира казали арештувати. В дорозі до вязниці удалось ему утечи знов до Америки. Щоби тую спадщину богату одідичити, постановив Шівос стати окалїчити і зробитись нездібним до військової служби. Скочив отже з трамваю і зломив собі „щасливо« ногу. По 6 місяцях валїчив ся і тепер поїхав під властивим вже іменем до Будапешту, де стану перед військовою властию. Узнали его за нездібного до війска і доходжене що до утечи заставовили. Одідичив тепер весь маєток без перешкоди. Та на тім не конець: Забув за свою любку в Америці і там зі злости зробила донесене, що Шівос умисно окалїчив себе і він післов тепер до ґарнізонового арешту, щоб роздумувати в спокою над пригодами свого житя!...

ФАЛЬШОВАНЕ ЧАЮ.

Висока ціна чаю спонукує всяких „промисловців" до безлїчи способів, якими обманює ся публику при продажи чаю. Фальшованя зачинають ся вже в Хінах а Европа тільки йде вказаною їй стежкою, так то, що ми пємо як „чай" здебільша із чаем не має нїчо спільного. Підроблюваннє є цїла серія: до листків чаю домішує ся листє пахучих ростин, мішає ся ліпші сорти із гіршими, домішує ся до справжнього чаю листє, в якім є гарбарскі складники, як ось яворові, кленові, дубові, тополї, вербові, терневі та мішає ся із чаєм штучно фабрикованим із порошку листків правдивої гербати. Крім сего фарбують зелену гербату індіґом, куркумою і ґіпсом, чорну гербату ґрафітом або відваром із кампешового дерева й вапна. Та на тім помисловість фальшівників чаю не вичерпує ся. Виварене чаеве листє і чаеві відпадки з каварень мандрують ще раз до спеціяльних фабрик, де їх наново формують, „відмоложують", мішають до „правдивого" чаю, спрепарованого першою серією підроблювань і — пускають знова в торговлю. В каварнях переварюють чаеві листки і відпадки два або три рази, а такий чай пізнати по тім, що він солодкий без цукру. Як видно, хтоб хотів пити справжний чай, тому не поможе й те, щоб спроваджував его прямо таки із Хін, а про „русский караванный чай" — нїчого й говорити. В самій Росії практикує ся щороко домішуване до чаю листків дикої рожі. Америка й Анґлія поробили заходи проти ввозу чаевых фальсифікатів, які шкодять здоровлю, бо показало ся, що 20 прц. річного 80 мілїонового ввозу — се самі шкідливі фальсифікати.

Сьмішне.

ЗАПИС.

— Я чув, що Н. умираючи, віддав усьо, що мав закладови сиріт.

— Дуже гарно, а богато того було?

— Осмеро дітий.

МІЖ ПРИЯТЕЛЯМИ.

— Подумай собі, кличе мене комісар...

— По що?

— Пожди... Кличе, приходжу, він просить мене приязно сідати...

— І що?

— І я сидів два тижні!

— За що?

— За помилку... Я заміняв загортку в ресторації .. Взяв чужу...

— А твоя?

— Моя — висїла дома, а я про се забув.

В ДОРОЗІ.

— Мошку, кличе мужик — а не знаєте ви, як далеко еще до Вільни?

— А звідки ви, ґаздо, знаєте що я Мошко?

— Або то так трудно знати? Жид, то вже Мошко. Я вгадав, тай тільки.

— Ано, коли ви вгадали, як я називаю ся, то вгадайте собі тепер, як далеко до Вільни.

А ПРЕЦІНЬ.

— Без гроший нїчо на сьвітї не дасть ся зробити.

— А прецінь.

— Ну, що на примір?

— Довги.

ДБАЛЕ ПОДРУЖЄ.

Каська: Та руш же ся до дитини! Чи не чуєш, як верещить?

Гаврило: А ти не можеш, бабо?

Каська: Дивіть ся на него! лежух... а чи то лише моя дитина? прецінь то і твоя...

Гаврило: А то ти колиши свою половину, а моя най кричить.

БУДЕ ПИВ.

Пияк: Чи завтра буду жив — не знаю, але то знаю, що коли завтра буду жив, то буду — — пив!

РОЗСІЯНИЙ.

Служниця: Прошу пана, прийшов жебрак без ноги.

Професор: Ну, прецї у мене її нема!

УСЛОВНА ПРИЯЗНЬ.

— Чи не міг би ти, друже, позичити мені десять доларів?

— Так... се, бачиш... але я з засади не позичую гроший нікoли. Се псує приязнь!

— Маєш рапію — але ми прецї не є ще так дуже заприязнені.

ГЕРОЙ.

— Іванку, чому тобі одна рука заєдно дрожить?

— То бачиш, по тій стороні сидить завсїгди моя жінка.